

Vastaus kirjalliseen kysymykseen valtionosuutta saavien museoiden, orkestereiden ja teattereiden tarvitsemasta koronatuesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Johannes Yrttiaho /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 148/2021 vp:

Aikooko hallitus tehdä esityksen museoille, orkestereille ja teattereille kohdistuvasta yleisavustuksesta, jolla niiden toiminta voidaan turvata covid-19-rajoitusten aiheuttamien vaikeuksien yli?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Covid-19 -pandemia on heikentänyt taiteen ja kulttuurin piirissä toimivien yhteisöjen toimintaedellytyksiä nyt jo yli vuoden ajan. Pandemiasta johtuvat rajoitustoimet ovat vaikuttaneet erityisen voimakkaasti esittävän taiteen toimintayksiköihin kuten teattereiden ja orkestereiden toimintaan. Myös museoiden toimintaedellytyksiä on rajoitettu ja ne ovat olleet, kuten teatterit ja orkesteritkin, kokonaan tai osittain suljettuina yleisöltä vuoden 2020 maaliskuusta alkaen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyrkinyt eri tavoin vähentämään koronan negatiivisia vaikutuksia taiteen ja kulttuurin aloille. Välineitä ovat olleet muun muassa lisärahoituksen esittäminen lisätalousarvioissa, tilannekuvan päivitys kyselyin sekä keväällä 2020 että alkuvuodesta 2021, pyöreän pöydän keskustelut alan järjestöjen ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa, tiivistetty yhteistyö muiden ministeriöiden ja muun hallinnon kanssa, tietopyynnöt alan toimijoille jne. Lisäksi ministeriö on toimijoiden pyynnöstä myöntänyt jo myönnetyille valtionavustuksille käyttöajan pidennyksiä ja käyttötarkoitusten muutoksia.

Koronapandemiasta aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseen taiteen ja kulttuurin toimialoilla saatiin lisärahoitusta viime vuoden lisätalousarvioissa yhteensä 110 miljoonaa euroa. Valtionosuutta saaville teattereille, orkestereille ja museoille myönnettiin tulomenetysten kattamiseen ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen avustuksia kahdessa erässä yhteensä 26,4 miljoonaa euroa. Näillä tuilla on pyritty turvaamaan teattereiden, orkestereiden ja museoiden selviäminen tilanteesta, jossa kiinteät kulut pysyvät, mutta esitystoiminnan ollessa pysähdyksissä ja museoiden ollessa suljettuna yleisöltä kokonaan tai osittain, tuloja ei synny. Tuki ei voi korvata menetyksiä täysimääräisesti, mutta se mahdollistaa toimet, joilla teatterit, orkesterit ja museot voidaan avata yleisölle ja toimintaa käynnistää uudelleen heti, kun pandemiatilanne helpottaa.

Koska pandemiasta aiheutuvia rajoituksia joudutaan edelleen jatkamaan ja parhaassakin tapauksessa rajoituksia voidaan hallitusti purkaa vasta myöhemmin keväällä, vaikutukset taiteen ja kulttuurin toimijoiden ja kulttuurilaitosten taloudelliseen tilanteeseen jatkuvat. Siksi opetus- ja

kulttuuriministeriö pyrkii myös kuluvana vuonna turvaamaan toimijoiden mahdollisuuksia toimintansa ylläpitämiseen. Hallitus on vastikään esittänyt vuoden 2021 ensimmäisessä lisätalousarviossa korona-avustuksia taiteen ja kulttuurin freelance-toimijoille.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriössä valmisteilla on uusia toimia kulttuurin tueksi osana vuoden 2021 toisen lisätalousarvion valmistelua. Tässä yhteydessä tarkastellaan tukipaketin tarvetta myös valtionosuutta saaville teattereille, orkestereille ja museoille. Lähtökohtana on edistää toiminnan jatkumista sekä rajoitusten voimassa ollessa, että toiminnan mahdollistamista joustavasti rajoitusten päätyttyä. Tavoitteena on tukea teattereiden ja orkestereiden edellytyksiä jatkaa taiteellista ja muuta luovaa työtä sekä museoiden edellytyksiä jatkaa näyttely- ja yleisötoimintaa sekä muuta kulttuuriperintöön ja taiteeseen liittyvää asiantuntijatyötä.

Hallitus seuraa jatkuvasti koronatilanteen kehitystä ja sen vaikutuksia kulttuurin ja taiteen toimialoilla. Hallitus myös valmistautuu ja suunnittelee toiminnan rajoitusten purkamista ja palautumisvaihetta siten, että kulttuurin ja taiteen alojen toiminta voisi käynnistyä uudelleen mahdollisimman nopeasti ja mahdollisimman pienin vaurioin. Opetus- ja kulttuuriministeriö asettama laajapohjainen työryhmä on antanut 22.3. esityksensä yleisötilaisuuksien avaamista tautitilanteen parantuessa. Ensimmäisessä vaiheessa voitaisiin järjestää yleisötilaisuuksia silloin kun yleisölle on osoittanut ennakkoon suunniteltu paikka ja seurueiden on mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa. Tämä tukisi erityisesti valtionosuustoimijoiden esitystoiminnan käynnistymistä.

Helsingissä 6.4.2021

Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko